

Alutaguse Vallavalitsus
info@alutagusevald.ee

Teie 14.01.2025 nr 7-6/5-1

Meie 11.02.2025 nr 9.3-4/25/323-2

**Alutaguse valla tuuleenergia
eriplaneeringu asukoha eelvaliku
otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi
aruande kooskõlastamine**

Esitasite planeerimisseaduse § 105 alusel Terviseametile (edaspidi amet) kooskõlastamiseks Alutaguse valla tuuleenergia eriplaneeringu (edaspidi eriplaneering) asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) esimese etapi aruande.

Alutaguse Vallavolikogu algatas 25.02.2021 otsusega nr 309 eriplaneeringu koos KSH koostamisega. Eriplaneeringu koostamise eesmärgiks on välja selgitada tuuleparkide ja nende toimimiseks vajaliku taristu rajamiseks sobivad asukohad Alutaguse valla lääneosas. Planeeringu koostamise käigus selgus, et suurel osal planeeringualast ei ole tuuleparkide rajamine soovitud, võimalik või otstarbekas ja seetõttu vähendati planeeringuala 4788 hektarini. Vähendatud planeeringuala asub Kellassaare, Tagajõe ja Roostoja külade territooriumil.

Eriplaneeringu eelnõu on koostatud eeldusel, et planeerimisseaduse § 95¹ kohase otsusega soovitakse loobuda detailse lahenduse koostamisest ja kehtestada planeeringu asukoha eelvaliku otsuse alusel, kui puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused.

Eriplaneeringus on määratud elektrituulikute põhimõttelised asukohad kokku kuni 10 elektrituuliku ehitamiseks. Lisaks on välja toodud soovitused tuulikute valiku tegemiseks, et tagada lähedal asuvatel elamualadel müra normtasemed. Ehitusloa taotluse raames tuleb koostada täpsem müratasemete modelleering. Samuti tuleb vältida häirival tasemel varjutust elamualadel ning ehitusloa taotluse raames esitada täpsem varjutustaseme modelleering.

KSH raames analüüsiti planeeritava tegevusega elluviimisega eeldatavalt kaasnevat mõju erinevate keskkonnaaspektide (visuaalsed aspektid; mõju inimese tervisele - müra, vibratsioon, varjutamine; mõju pinnasele; pinna- ja põhjaveele; kumulatiivsed mõjud) lõikes. Lisaks korraldati mürauring ja modelleerimine, varjutamise modelleerimine, visualiseeritud.

KSH-s on muuhulgas välja toodud järgnev:

- Arvestades planeeritava tegevuse iseloomu ja eelnevalt nimetatud puhvri suurust joogiveehaardest, ei ole ette näha ebasoodsat mõju piirkonna elanike joogiveevarustuse säilimisele.
- Ehitusaegse müra- ja vibratsiooni häiringu põhjustamine on vähetõenäoline, kuna kõik võimalikud tuulepargi arendusalad paiknevad vähemalt 1000 m kaugusel lähimast elamust.
- Tuulikute müra hindamisel lähtutakse atmosfääriõhu kaitse seadusest ja keskkonnaministri määrusest 16.12.2016 nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja

mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Tuulikupargist lähtuva müra hindamisel võetakse hea planeerimistava kohaselt aluseks kõige rangem elamualadele kehtiv tööstusmüra nõue ehk öine sihtväärtus (40 dB elamualal).

- Tuuleparkide kasutusaegse müra kohta koostati müra modelleerimine halvimalle olukorrale, mille tulemusena selgus, et tuulealale kokku 12 kuni 106,9 dB tuuliku rajamisel võib ühel elamualal ebasoodsatel ilmastikutingimustel ületatud saada tööstusmüra öisele sihtväärtusele 40 dB vastav müratase. Tagamaks elamualal tööstusmüra öise sihtväärtuse täitmist tuleb elamualale lähima kahe tuulikuna kasutada väiksema (106 dB või väiksem) müraemissiooniga tuulikuid. Kuna tuulikute tekitatav heli võib teatud tingimustel kostuda kaugele ning olla häiriv, siis tuleb tuulikute valikul eelistada madalama müratasemega mudeleid, mis kasutavad tehnilisi müra vähendamise meetmeid (nt labade hammastatud servad vms). Kasutada uusi töökorras tuulikuid.
- Lähimates eluhoonetes ei prognoosita madalsageduslike müra (sh infraheli) soovituslike normide ületamist ning ühtlasi olulise ebasoodsa mõju esinemist.
- Teostada tuleb uus müratasemete modelleerimine, mis lähtub reaalistest kavandatavatest tuulikute asukohtadest ja parameetritest ning KSH koostamise ajahetkel valitsevast parimast teadmistest tuulikute müra arvutusliku hindamise osas. Modelleerimisel tuleb anda hinnang mõjualas paiknevate elamualade müratasemetele, sh madalsagedusliku müra tasemetele ja nende vastavusele kehtivate normidega. Seejuures tuleb hinnata ka võimalikelt tuulepargi aladelt lähtuva müra kumuleerumist.
- Võimalusel tuleb vältida mürarikkaid töid öisel ajal.
- Häirivat varjutust (st kliimatingimusi arvestavalt üle 8 h varjutust summaarselt aastas) elamualadel tuleb vältida. Kahel kinnistul varjutuse viimiseks alla 8 h/a tuleb kasutada tuulikutel automaatset varjutuse esinemise jälgimissüsteemi, mis võimaldab valgustugevuse andurite ja tuuliku automaatse juhtimissüsteemi koostöös häiriva varjutuse esinemise ajaks tuuliku töö peatada.

Amet on tutvunud esitatud planeeringumaterjalidega ning kooskõlastab Alutaguse valla tuuleenergia eriplaneeringu asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise esimese etapi aruande. Täiendavalt annab amet järgmised soovitused:

- Lisaks tuulikute tekitavale mürale tuleb arvesse võtta ka tuulepargiga seotud seadmeid, näiteks alajaamade trafosid ja muid lisaseadmeid. Need komponendid võivad tekitada eelkõige tonaalset müra ja neid tuleb hinnata koos tuuliku müraga.
- Arvestada sotsiaalministri 06.05.2002 määrusega nr 75 „Ultra- ja infraheli helirõhutasemete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasemete mõõtmine“.
- Teostada tuulikute käivitumisjärgselt kontrollmõõtmisi, et võrrelda müra modelleerimise tulemusi tegeliku müratasemega maksimaalse võimsusega töötamise ajal.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisu Tamm
vaneminspektor (keskkonnatervis)
Ida regionaalosakond